

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Αριστεία & Καινοτομία στην Εκπαίδευση 2012-2013

Έντυπο Ανάπτυξης Περιεχομένου Καινοτόμου Δράσης

1 – Γράψτε μία περίληψη της καινοτόμου δράσης (έως 1 σελίδα).

Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα με τίτλο: «Τα ζώα των πάγων και η κλιματική αλλαγή», υλοποιήθηκε στο Νηπιαγωγείο Κιβερίου το σχολικό έτος 2012-2013, από τις νηπιαγωγούς Σταυροπούλου Παναγιώτα και Ντέρτη Αγγελική και κράτησε περίπου 2,5 μήνες. Πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των καινοτόμων δράσεων που εφαρμόζονται στο νηπιαγωγείο μας και περιλαμβάνει δραστηριότητες οργανωμένες διαθεματικά και διεπιστημονικά, από όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Δ.Ε.Π.Π.Σ. για το νηπιαγωγείο: Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη Περιβάλλοντος (Φυσικές Επιστήμες, Βιολογία, Γεωγραφία, Ιστορία), Έννοιες Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, Εικαστική Αγωγή (Δημιουργία και Έκφραση), Φυσική Αγωγή, Πληροφορική και χρήση Τ.Π.Ε. στο Νηπιαγωγείο. Μέσα από την διαθεματική προσέγγιση και ξεκινώντας από τις εμπειρίες και τα βιώματα των παιδιών, αξιοποιήσαμε διαφορετικές διδακτικές πρακτικές και διδακτικά μέσα και εμπλέξαμε τα παιδιά δυναμικά στη μαθησιακή διαδικασία συνδυάζοντας το παιχνίδι με τη μάθηση.

Σκοπός του προγράμματος είναι να μάθουν τα παιδιά για τις πολικές περιοχές της Γης, τη ζωή εκεί (ζώα, άνθρωποι, χλωρίδα), να ευαισθητοποιηθούν πάνω σε περιβαλλοντικά θέματα παγκοσμίου εμβέλειας όπως η κλιματική αλλαγή και τις αιτίες που την προκαλούν (ατμοσφαιρική ρύπανση, τρύπα του όζοντος, φαινόμενο του θερμοκηπίου) που επηρεάζουν δραματικά το άμεσο περιβάλλον μας και με βιωματικό τρόπο να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συνήθειες καθώς και μια ευρύτερη περιβαλλοντική και οικολογική συνείδηση. Αρωγοί στο έργο μας στάθηκαν οι γονείς των παιδιών, ειδικοί επιστήμονες που επισκέφθηκαν το νηπιαγωγείο μας (γεωλόγος, γεωπόνος) και το Κ.Π.Ε. Νέας Κίου.

2 – Περιγράψτε το πώς προέκυψε η καινοτόμος δράση (1 έως 2 σελίδες).

Το περιβάλλον είναι υπόθεση όλων μας, η γη μας μία και μοναδική και οφείλουμε να την προστατέψουμε για να την κληροδοτήσουμε στις μεταγενέστερες γενιές.

Στο νηπιαγωγείο μας έχουμε ξεκινήσει μια προσπάθεια ευαισθητοποίησης των παιδιών πάνω σε περιβαλλοντικά ζητήματα και κυρίως σε ότι αφορά την αξία του νερού. Ξεκίνησε το Φθινόπωρο με τα πρωτοβρόχια και τον κύκλο του νερού και επεκτάθηκε στην κοινωνική διάσταση και σημασία του νερού ως αγαθού, ως πηγής ζωής και πως επηρεάζει τα φυτά, τα ζώα και τους ανθρώπους στην ανάπτυξή τους καθώς και τι συμβαίνει όταν αυτό δεν υπάρχει ή όταν είναι μολυσμένο. Υπήρχε λοιπόν το υπόβαθρο της γνώσης ότι το περιβάλλον μας βρίσκεται σε κίνδυνο και η αφύπνιση της οικολογικής συνείδησης των παιδιών.

Με τον ερχομό του χειμώνα αρχίσαμε να μιλάμε γι' αυτόν, για τις αλλαγές στον καιρό, πώς επηρεάζονται και πως τον αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι και τα ζώα. Αναπτύσσοντας τη συγκεκριμένη ενότητα, παίξαμε μια μέρα στα παιδιά μια παράσταση κουκλοθέατρου με τίτλο «Οι καιροί αλλάζουν», της Νίκης Κάντζου. Η παράσταση και οι ήρωες της ιστορίας, η Κουδουνέλα, ο Φιογκάκης κι ένας πιγκουΐνος που ταξίδεψε από πολύ μακριά, ενημέρωσε τα παιδιά για την κλιματική αλλαγή και το λιώσιμο των πάγων. Τα παιδιά συζήτησαν με τις κούκλες, μοιράστηκαν τις γνώσεις τους, τις σκέψεις τους, εξέφρασαν τις απορίες τους και άρχισε η επεξεργασία των πληροφοριών.

Η αγάπη των παιδιών για το κουκλοθέατρο και η γοητεία που ασκεί στην ψυχή και τη σκέψη τους η κούκλα, που μαγικά αποκτά φωνή και κίνηση, λειτούργησε καταλυτικά πάνω στα παιδιά, που παρακολουθούσαν μαγεμένα. Επιβεβαιώνοντας τον ψυχαγωγικό και παιδαγωγικό της χαρακτήρα τα οδήγησε σε προβληματισμό, ανοίγοντας νέους ορίζοντες στη σκέψη τους. Η κούκλα «πομπός πληροφοριών» είχε βρει τους αποδέκτες της και η δράση άρχισε κρατώντας αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών μέχρι το τέλος. Έτσι αφού δόθηκε το ερέθισμα, προέκυψε το θέμα μας κι άρχισε η ανάπτυξη της δράσης, έχοντας ως σύμμαχο το ζωνικό ενδιαφέρον των παιδιών, την αγάπη τους για τα ζώα και την ανάγκη τους να τα προστατέψουν και να τα βοηθήσουν.

Έχοντας ως βάση την οικολογική αφύπνιση των παιδιών και θέλοντας να καλλιεργήσουμε την περιβαλλοντική τους συνείδηση και να τα ευαισθητοποιήσουμε πάνω σε σοβαρά θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με τα ζώα, τους κατοίκους και τη χλωρίδα των πολικών περιοχών, με το λιώσιμο των πάγων, τις αλλαγές που θα επιφέρει στη ζωή τους αυτό το φαινόμενο, τις επιπτώσεις του στον πλανήτη Γη, καθώς επίσης και στη δική μας ζωή, γιατί το μέρος που ζούμε ανήκει στις παραθαλάσσιες περιοχές και αν και ζούμε αρκετά μακριά, το λιώσιμο των πάγων είναι κάτι που μας αφορά όλους. Επίσης τις αιτίες που προκαλούν το φαινόμενο αυτό όπως είναι η τρύπα του όζοντος και το φαινόμενο του θερμοκηπίου και ο ρόλος του ανθρώπου σε όλα αυτά.

Στα πλαίσια του προγράμματος δημιουργήσαμε την «γωνιά του περιβάλλοντος» κι εκεί συγκεντρώσαμε όλο το υλικό που αφορούσε το πρόγραμμά για να μπορούμε να το παρατηρούμε καθημερινά να το επεξεργαζόμαστε και να πειραματιζόμαστε με αυτό.

3 – Περιγράψτε αναλυτικά την καινοτόμο δράση και τη διαδικασία εφαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα ή στη σχολική κοινότητα (5 έως 12 σελίδες).

Στα πλαίσια των καινοτόμων δράσεων που πραγματοποιούνται στο νηπιαγωγείο μας και ιδιαιτέρως της προσπάθειας ευαισθητοποίησης των παιδιών πάνω σε περιβαλλοντικά ζητήματα που επηρεάζουν τις αγροτικές αλλά και παράκτιες περιοχές όπως η δική μας αναπτύξαμε το πρόγραμμα : «Τα ζώα των πάγων και η κλιματική αλλαγή».

Δραστηριότητες:

- **Δραστηριότητα - Κουκλοθέατρο:**

Η αφορμή για την ανάπτυξη του θέματος ήταν μια παράσταση κουκλοθέατρου με τίτλο «Οι καιροί αλλάζουν», της Νίκης Κάντζου. Οι βασικοί ήρωες της παράστασης, η Κουδουνέλα, ο Φιογκάκης κι ένας Πιγκουΐνος ενημέρωσαν και προβληματίσαν τα παιδιά, τα οποία πληροφορήθηκαν από τον Πιγκουΐνο που ζούσε στην Ανταρκτική τι του συνέβη, όταν αποκόπηκε το παγόβουνο πάνω στο οποίο ζούσε, επειδή άρχισαν να λιώνουν οι πάγοι, πώς άρχισε η περιπέτειά του και ποιες ήταν οι συνέπειες σε κάποιες παράκτιες περιοχές. Ο Πιγκουΐνος, τα οδήγησε στο βασικό ερώτημα, γιατί λιώνουν οι πάγοι, τι θα συμβεί όταν λιώσουν; Κι ένα σωρό ερωτηματικά που περίμεναν απαντήσεις: Ποιοι ζουν στους πάγους; Πώς είναι η ζωή τους εκεί; Ποιος φταίει που λιώνουν οι πάγοι;

- **Δραστηριότητα - Καταιγισμός Ιδεών:**

Τα παιδιά άρχισαν να καταθέτουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες που είχαν σχετικά. Γνώριζαν ότι εκεί ο χειμώνας κρατάει πολύ, υπάρχουν παγόβουνα, πολύ χιόνι, πάγος, δεν υπάρχουν δέντρα. Εκεί, ζουν πιγκουΐνοι, πολικές αρκούδες, τάρανδοι, πολικές κουκουβάγιες, γνωστά από την τηλεόραση, από βιβλία που είχαν στη βιβλιοθήκη τους, από DVD. Προέκυψε έτσι η επιθυμία να συγκεντρώσουμε στο σχολείο πληροφορίες και να ασχοληθούμε αρχικά με τα ζώα των πάγων.

- **Δραστηριότητα - Συζήτηση, Γενικό Πλαίσιο:**

Στη συνέχεια συζητήσαμε τι θα θέλαμε να μάθουμε σχετικά με αυτό το τόσο δυσάρεστο φαινόμενο και προέκυψαν τα εξής {ερωτήματα} :

- Ποιες είναι οι πολικές περιοχές;
- Ποια ζώα κατοικούν εκεί; Μπορούν να ζήσουν σε άλλες περιοχές της Γης;
- Ποιος είναι ο τρόπος ζωή των ανθρώπων εκεί (σπίτια, ενδύματα, συνήθειες);
- Γιατί λιώνουν οι πάγοι και ποιος φταίει γι' αυτό;
- Τι είναι το φαινόμενο του θερμοκηπίου; Ποιος το προκαλεί;
- Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους και τα ζώα που ζουν εκεί;

- **Δραστηριότητα - Γεωγραφία:**

Η προσέγγιση ενός τέτοιου θέματος από τα παιδιά, απαιτούσε κάποιες βασικές γνώσεις γεωγραφίας. Ξεκινήσαμε λοιπόν να μάθουμε για τα μέρη της γης που έχουν πάντοτε πάγους (Βόρειος – Νότιος Πόλος, Αρκτική και Ανταρκτική) και γιατί συμβαίνει αυτό. Στην υδρόγειο σφαίρα εντοπίσαμε τα μέρη αυτά και είδαμε πόσο μακριά βρίσκονται τα μέρη αυτά σε σχέση με το δικό μας τόπο κατοικίας. Ποια είναι η θέση τους σε σχέση με τον Ήλιο και πως επηρεάζει τη θερμοκρασία τους.

- **Δραστηριότητα - Ιστόγραμμα:**

Προσπαθήσαμε να εκμαιεύσουμε τις υπάρχουσες γνώσεις για το θέμα αυτό. Έγινε ο διαχωρισμός σε ενότητες και η καταγραφή τους:

Η ΖΩΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΓΟΥΣ ΚΑΙ Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

- Πού υπάρχουν πάγοι πάνω στη γη;
- Τα ζώα των πολικών περιοχών
- Οι άνθρωποι των πολικών περιοχών
- Η χλωρίδα των πολικών περιοχών
- Η θαλάσσια ζωή των πολικών περιοχών
- Οι πάγοι λιώνουν. ΓΙΑΤΙ;

- Η μόλυνση του περιβάλλοντος
- Το φαινόμενο του θερμοκηπίου
- Πώς επηρεαζόμαστε εμείς;
- Προστασία του περιβάλλοντος.

Στη συνέχεια σχεδιάσαμε ένα ιστόγραμμα. Τα παιδιά γνώριζαν αρκετά πράγματα, όπως ότι εκεί ζουν οι πολικές αρκούδες, οι πιγκουΐνοι, οι πολικές κουκουβάγιες. Είχαν κάποιες γνώσεις από διάφορα παιδικά προγράμματα, βιβλία και DVD σχετικά με το θέμα.

- **Δραστηριότητα - Χωρισμός σε Ομάδες:**

Αποφασίσαμε να συγκεντρώσουμε το υλικό και διαμορφώσαμε τη σχετική γωνιά στο νηπιαγωγείο και την εμπλουτίσαμε με όσο περισσότερο υλικό μπορούσαμε. Άρχισε λοιπόν η συλλογή πληροφοριών. Ακολουθήσαμε και την ομαδοσυνεργαστική μέθοδο. Τα παιδιά χωρίστηκαν με κλήρωση σε τρεις ομάδες. Η κάθε ομάδα στο σπίτι, με τη βοήθεια των γονιών ανέλαβε να συγκεντρώσει διαφορετικές πληροφορίες κάθε μια, σχετικές με το θέμα μας, να τις φέρει στο σχολείο και να τις παρουσιάσει.

1^η ομάδα τα πολικά αρκουδάκια: πληροφορίες για τη χλωρίδα, την πανίδα και τη θαλάσσια ζωή των πολικών περιοχών

2^η ομάδα οι Εσκιμώοι: πληροφορίες για το πώς ζουν οι άνθρωποι στις πολικές περιοχές και γενικότερα την ανθρώπινη δραστηριότητα εκεί

3^η ομάδα οι πιγκουΐνοι: πληροφορίες για την κλιματική αλλαγή, την μόλυνση του περιβάλλοντος, την τρύπα του όζοντος και το φαινόμενο του θερμοκηπίου

- **Δραστηριότητα – Δημιουργία Γωνιάς**

Το υλικό που έφεραν τα παιδιά εμπλούτισε τη σχετική γωνιά. Η ανταπόκριση ήταν θερμή, έφεραν λοιπόν από το σπίτι τους εγκυκλοπαίδειες, βιβλία, εικόνες με Εσκιμώους, ζώα των πάγων, και διάφορες άλλες εικόνες από τις πολικές περιοχές, πληροφορίες από το internet, DVD.

- **Δραστηριότητα – Τα ζώα των πάγων:**

Ξεκινήσαμε να ασχολούμαστε αρχικά με τα ζώα που ζουν στις πολικές περιοχές. Συγκεντρώσαμε πληροφορίες για την αντοχή τους στο κρύο, τις διατροφικές τους συνήθειες, σε ποια οικογένεια ανήκουν (αν είναι θηλαστικά ή όχι), την ανατομία τους, το χρώμα τους, πως μεγαλώνουν τα μικρά τους, την φωνή του κάθε ζώου, τους ήχους που βγάζει. Μιλήσαμε για τους πιγκουΐνους, τις πολικές αρκούδες, τους τάρανδους, τις πολικές κουκουβάγιες, τους θαλάσσιους ελέφαντες (πού ζουν, τι τρώνε, πώς πολλαπλασιάζονται, πού φτιάχνουν τις φωλιές τους, πώς προστατεύονται από τους εχθρούς τους).

- **Δραστηριότητα – οι Εσκιμώοι**

Στη συνέχεια συγκεντρώσαμε πληροφορίες για τους ανθρώπους που ζουν στις πολικές περιοχές. Μιλήσαμε για τους Εσκιμώους (τον τρόπο ζωής τους, τα παγόσπιτά τους, τις διατροφικές τους συνήθειες). Μέσα από εικόνες και φωτογραφίες είδαμε τα χαρακτηριστικά τους, τα ρούχα τους, τα μέσα μετακίνησής τους πάνω στον πάγο, τα σπίτια τους, τα ιγκλού, την ενασχόλησή τους με το κυνήγι. Συγκεντρώσαμε και παρατηρήσαμε εικόνες, φωτογραφικό υλικό, ντοκιμαντέρ σε DVD, έργα τέχνης που βρήκαμε στο διαδίκτυο. Τα παιδιά παρατήρησαν, περιέγραψαν, συζήτησαν, αντάλλαξαν γνώσεις απόψεις, γνώμες.

- **Δραστηριότητες – Γλώσσα**

Διαβάσαμε στα παιδιά παραμύθια, επιστημονικά κείμενα, άρθρα, σχετικά με το θέμα μας. Μέσα στα κείμενα τα παιδιά βρήκαν λέξεις σχετικές και ακολούθησαν δραστηριότητες αναγνώρισης και γραφής γραμμάτων και λέξεων, συνοδευόμενες από φύλλα εργασίας. Επίσης λύσαμε σταυρόλεξα, ακροστιχίδες, κάναμε αντιστοιχίσεις εικόνων με λέξεις. Παίξαμε πολλά γλωσσικά παιχνίδια, όπως της κρυμμένης λέξης, μάντεψε τη λέξη, γλωσσοδέτες, λογοπαίγνια κλπ.

- **Δραστηριότητα – οι Μικροί Ποητές:**

Μια δραστηριότητα που ξεκίνησε αυθόρμητα και εξελίχθηκε σε οργανωμένη ήταν η δημιουργία στίχων με ομοιοκαταληξία από τα παιδιά. Μέσα από τα γλωσσικά παιχνίδια που παίζαμε, κάποια παιδιά άρχισαν να φτιάχνουν ομοιοκαταληξίες, στη συνέχεια και με ομαδική προσπάθεια, οι ομοιοκαταληξίες έγιναν στίχοι που τους κατέγραψαν οι νηπιαγωγοί και μαζί με τα παιδιά τους έβαλαν σε μια νοηματική σειρά

και δημιουργήθηκαν ποιηματάκια, τα οποία μετά ζωγράρισαν τα παιδιά.

- **Δραστηριότητες – Μαθηματικά**

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, εμπλέκαμε στις δραστηριότητές μας τα μαθηματικά, με κάθε ευκαιρία, όποτε δινόταν η κατάλληλη αφορμή για την ανάπτυξη δεξιοτήτων των παιδιών και την ενίσχυση της λογικομαθηματικής τους σκέψης. Μετρήσαμε, αριθμήσαμε, συγκρίναμε τα ζώα, τα ομαδοποιήσαμε, τα ταξινομήσαμε ανάλογα με διάφορα χαρακτηριστικά τους, μέγεθος, είδος που ανήκουν, πόσα πόδια έχουν κλπ. Φτιάξαμε πίνακες αναφοράς και επίσης χρησιμοποιήσαμε πίνακες διπλής εισόδου. Όλες οι δραστηριότητες είχαν παιγνιώδη χαρακτήρα και γίνονταν με τη συμμετοχή όλων των παιδιών ή με τη συνεργασία τους σε μικρές ομάδες. Πολλές από τις δραστηριότητες συνοδεύονταν από φύλλα εργασίας.

- **Δραστηριότητες – Εικαστικά:**

- 1) **Χειροτεχνίες - Κατασκευές:** Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος και με τις αφορμές που είχαμε, κάναμε κατασκευές πιγκουΐνων, θαλάσσιου ελέφαντα, πολικής αρκούδας, πολικής κουκουβάγιας, τρισδιάστατων ζώων, Εσκιμώων, με διάφορα υλικά, όπως ρολά από χαρτί υγείας, μαλλί πλεξίματος, χαρτόνια, πλαστελίνη κλπ. Δημιουργίες ατομικών και ομαδικών κολάζ, κατασκευές με διάφορα υλικά.
- 2) **Μακέτες:** Κάναμε κατασκευή μακέτας με ζώα των πάγων και το φυσικό τους περιβάλλον με τα παγόβουνα και τη θάλασσα. Επίσης κατασκευή μακέτας με Εσκιμώους και τα παγόσπιτά τους.
- 3) **Ζωγραφική:** Ζωγραφική με μαρκαδόρους, ξυλομπογιές, κηρομπογιές, νερομπογιές, δακτυλομπογιές, τέμπερες, με στένσιλ, στάμπες κλπ, με διάφορες τεχνικές και στον Η/Υ. Με την τεχνική του στένσιλ, φτιάξαμε μια θάλασσα με παγόβουνα. Γνωρίσαμε έργα τέχνης διάσημων ζωγράφων, τα περιγράψαμε και προσπαθήσαμε να τα αναπαράγουμε με διάφορα υλικά και διαφορετικούς τρόπους, τα παιδιά έφτιαξαν τα δικά τους έργα τέχνης, με διάφορες τεχνικές. Παρατηρώντας τα έργα τέχνης της φύσης, τα παιδιά εντυπωσιάστηκαν. Μέσα από έργα γλυπτικής σε χιόνι και πάγο αλλά και ζωγραφικής, ήρθαν σε επαφή με την τέχνη και τη δημιουργία Τα παιδιά θέλησαν κι αυτά να εκφραστούν

δημιουργικά τόσο σε οργανωμένες όσο και σε αυθόρμητες δραστηριότητες.

- **Δραστηριότητες – Θεατρικό Παιχνίδι:**

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος και με διάφορες αφορμές από παραμύθια, βιβλία, ποιήματα που δημιούργησαν τα ίδια τα παιδιά, χρησιμοποιήσαμε το θεατρικό παιχνίδι σαν μέσο έκφρασης αλλά και εργαλείο βιωματικής μάθησης. Κατασκευάσαμε μάσκες πιγκουϊνών και πολικών αρκούδων, χρήσιμες στο θεατρικό παιχνίδι. Τα παιδιά μεταμφιέζονται και γίνονται κι αυτά πιγκουϊνοι και πολικά αρκουδάκια, μιμούνται τις κινήσεις τους, τις φωνές τους, τον τρόπο ζωής τους, ψαρεύουν στη θάλασσα που φτιάξαμε με την τεχνική του στένσιλ.

- **Δραστηριότητες – Μουσική:**

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος και με διάφορες αφορμές, φέραμε τα παιδιά σε επαφή με το ρυθμό και τη μουσική. Ακούσαμε μουσικά έργα τέχνης και συνθέσεις με θέμα τον χειμώνα, το χιόνι κλπ. Κρατήσαμε το ρυθμό σε τραγουδάκια και δημιουργήσαμε δικά μας ρυθμικά μοτίβα για τα αυτοσχέδια ποιηματάκια των παιδιών. Παίξαμε μουσικά και μουσικοκινητικά παιχνίδια. Ζωγραφίσαμε εικόνες που εμπνευστήκαμε από μουσικά θέματα για το χειμώνα. Δημιουργήσαμε χορογραφίες με θέμα το χειμώνα, μάλιστα μια από αυτές την παρουσιάσαμε στην χριστουγεννιάτικη γιορτή του νηπιαγωγείου μας, με μουσική από «Τέσσερις Εποχές, Χειμώνας» του Βιβάλντι.

- **Δραστηριότητες – Ηλεκτρονικός Υπολογιστής:**

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος είχαμε σαν σημείο αναφοράς τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, ώστε να αναδείξουμε την αξία του ως εργαλείου μάθησης, διασταύρωσης πληροφοριών καθώς και εποπτικού μέσου, καθώς και για να μάθουν για την ορθή χρήση του και για τους απαραίτητους κανόνες χρήσης του, για την ασφάλειά μας. Ψάξαμε για πληροφορίες στο internet αναζητήσαμε, εικόνες, πληροφορίες και διάφορες ιστοσελίδες. Είδαμε παρουσιάσεις σε power point, προβολές DVD, γράψαμε λέξεις, πληκτρολογώντας τα γράμματα στο πληκτρολόγιο, ζωγραφίσαμε με τη χρήση διαφόρων λογισμικών.

- **Δραστηριότητες – οι ιδιότητες του νερού, ο πάγος, πειράματα:**

Στο νηπιαγωγείο μας υλοποιούμε επίσης το περιβαλλοντικό πρόγραμμα, με θέμα «Οι αναμνήσεις ενός ποταμού». Κάνοντας τον κύκλο του νερού, μιλήσαμε για τις μορφές που παίρνει όταν συναντάει ψυχρά ρεύματα αέρα (βροχή, χαλάζι, χιόνι). Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Κ.Π.Ε. Νέας Κίου, εκεί τα παιδιά ενημερώθηκαν για το ποτάμι της περιοχής μας, τη σημασία του στο τοπικό περιβάλλον, στο οικοσύστημα και στις καλλιέργειες και στη συνέχεια πήγαμε στις πηγές του ποταμού Ερασίνου. Τα παιδιά με τη βιωματική μέθοδο, παρατήρησαν τα νερά του ποταμού, άκουσαν τον ήχο του, τα ζώα που ζουν εκεί.

Στο νηπιαγωγείο μας κάναμε διάφορα πειράματα με το νερό. Ένα από αυτά ήταν πώς αυτό γίνεται πάγος και αν μπορούμε να του δώσουμε το σχήμα που θέλουμε. Τους δώσαμε σχήμα χρησιμοποιώντας κουπ-πατ μέσα σε πλαστικό πιάτο με νερό, αφού τα τοποθετήσαμε στη κατάψυξη, όταν πάγωσαν τα βγάλαμε και είδαμε ότι είχαν πάρει το ανάλογο σχήμα (αστέρια, πεταλούδες κλπ). Όταν βγουν απ' την κατάψυξη και μείνουν σε θερμοκρασία περιβάλλοντος λιώνουν και χάνουν σιγά-σιγά το σχήμα τους. Το νερό επιστρέφει στην υγρή του κατάσταση.

Εκεί μπήκε ο προβληματισμός, πώς λιώνουν οι πάγοι στους πόλους; Επειδή κάνει ζέστη, το κλίμα της Γης αλλάζει, έτσι έχουμε πολλές φορές ζέστη μέσα στο χειμώνα.

- **Δραστηριότητα – Αιτίες που λιώνουν οι πάγοι:**

Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Σ' αυτό το σημείο διαβάσαμε παραμύθια για τον πλανήτη Γη που εξ' αιτίας της αδιαφορίας των ανθρώπων καταστρέφεται και κάτι πρέπει να κάνουμε για να την προστατεύσουμε. Μετά την αφήγηση των παραμυθιών, συζητήσαμε, βρήκαμε τις αιτίες, που είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση, που προκαλείται από τα καυσαέρια, τα βιομηχανικά απόβλητα, την ανθρώπινη δραστηριότητα και φτάσαμε στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και την υπερθέρμανση του πλανήτη.

- **Δραστηριότητα – το Φαινόμενο του Θερμοκηπίου:**

Στα πλαίσια του ανοίγματος του νηπιαγωγείου στην κοινωνία καλέσαμε στο νηπιαγωγείο μας τον πατέρα ενός παιδιού κύριο Σούρσο Ανδρέα, γεωλόγο, για να μιλήσει στα παιδιά για το φαινόμενο αυτό. Χρησιμοποιώντας τον Η/Υ τους παρουσίασε με απλό τρόπο, το φαινόμενο του θερμοκηπίου και την τρύπα του

όζοντος. Τα παιδιά ζωγράφισαν και απέδωσαν με το δικό τους τρόπο αυτά που άκουσαν.

- **Δραστηριότητα – Ας φροντίσουμε τη Γη μας**

Ύστερα από την παρουσίαση από τον γεωλόγο, μπήκε ο προβληματισμός, τι μπορούμε να κάνουμε εμείς; Τι θα συμβεί αν οι μεγάλοι δεν κατανοήσουν το πρόβλημα και δεν κάνουν κάτι γι' αυτό; Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για να σώσουμε τη Γη μας;

Χρησιμοποιώντας το «Μικρό Βιβλίο Του Περιβάλλοντος», καθώς και την παρουσίαση «Μαθαίνοντας για το Περιβάλλον στο Νηπιαγωγείο, η προστασία του περιβάλλοντος μας αφορά όλους, η Γη μας έχει ανάγκη... Ας την φροντίσουμε... Ας την αγαπήσουμε...» http://taniamanesi-kourou.blogspot.gr/2012/08/blog-post_2432.html, μάθαμε κάποια απλά πράγματα όπως να κλείνουμε τη βρύση όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας, δεν αφήνουμε τα φώτα αναμμένα χωρίς λόγο, κάνουμε ανακύκλωση, δεν ποτίζουμε όταν βρέχει, σεβόμαστε τα ζώα και φροντίζουμε τα δέντρα. Φυτεύουμε και φροντίζουμε το πράσινο. Ακολούθησε δραματοποίηση, τα παιδιά φόρεσαν μάσκες της Γης, που τα ίδια κατασκεύασαν και μεταμορφώθηκαν στον πλανήτη μας,, λέγοντας πως θα ένιωθαν αν ήταν η Γη.

- **Δραστηριότητες – «Πρασινίζω την αυλή του σχολείου μου»**

Στο νηπιαγωγείο μας Εφαρμόζουμε τη δράση «Πρασινίζω την αυλή του σχολείου μου». Θελήσαμε να συνδέσουμε τις δύο καινοτόμες δράσεις και προσπαθήσαμε να περάσουμε στα παιδιά το μήνυμα ότι όλα όσα αφορούν το περιβάλλον, είτε θετικά, είτε αρνητικά, είναι αλληλένδετα έχουν μια συνέχεια.

Καλέσαμε τη μητέρα ενός παιδιού, κυρία Ελένη Νταβέλου, που είναι γεωπόνος και μας μίλησε για τα φυτά και τη σημασία τους στο περιβάλλον, για τις καλλιέργειες, τον τρόπο που τις φροντίζουμε, πώς έχουν και αυτές επηρεαστεί από τις καιρικές μεταβολές. Μας έκανε μια σχετική παρουσίαση. Ύστερα βγήκαμε μαζί στο προαύλιο και ασχοληθήκαμε με το δικό μας κήπο. Έτσι φυτέψαμε διάφορα φυτά μαζί με τα παιδιά, σπείραμε διάφορους σπόρους κι αναλάβαμε όλοι μαζί τη φροντίδα τους

Στόχοι από το Δ.Ε.Π.Π.Σ. για το νηπιαγωγείο:

Όλες οι δραστηριότητες οργανώθηκαν διαθεματικά και διεπιστημονικά, από τα γνωστικά αντικείμενα του Δ.Ε.Π.Π.Σ. για το νηπιαγωγείο: Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη Περιβάλλοντος (Φυσικές Επιστήμες, Βιολογία, Γεωγραφία, Ιστορία), Έννοιες Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, Εικαστική Αγωγή (Δημιουργία και Έκφραση), Φυσική Αγωγή, Πληροφορική και χρήση Τ.Π.Ε. στο Νηπιαγωγείο.

Γλώσσα: Προφορικός λόγος: διήγηση ιστοριών, ταινιών, περιγραφή ζώων, ανθρώπων, συμμετοχή σε συζητήσεις, εμπλουτισμός του προφορικού λόγου των παιδιών με σχετικό λεξιλόγιο. Τα παιδιά πήραν το ρόλο τόσο του ακροατή όσο και του ομιλητή σε όλες τις δραστηριότητες. Ανάγνωση παραμυθιών από τις νηπιαγωγούς για τα ζώα των πολικών περιοχών, καθώς και κειμένων λογοτεχνικών και επιστημονικών, δημοσιογραφικών και επιστημονικών άρθρων, λημμάτων από εγκυκλοπαίδειες και πληροφοριών από το διαδίκτυο, Αναγνώριση γραμμάτων και λέξεων σχετικών με το θέμα, όπως πάγοι, πόλοι, πιγκουϊνος, Εσκιμώους κλπ, μέσα σε κείμενα, σε οργανωμένες ή αυθόρμητες δραστηριότητες από τα παιδιά. Γλωσσικά παιχνίδια τόσο προφορικά όσο και γραπτά,. Γραφή γραμμάτων και λέξεων σχετικών με το θέμα, με όποιον τρόπο μπορούν, σε οργανωμένες ή αυθόρμητες περιστάσεις. Γράψαμε λέξεις στον Η/Υ, πληκτρολογώντας τα γράμματα στο πληκτρολόγιο. Καταγράψαμε πληροφορίες, λέξεις, αυτοσχέδιους στίχους και ποιήματα που εμπνεύστηκαν και μας υπαγόρευαν τα παιδιά σε οργανωμένες ή αυθόρμητες περιστάσεις.

Μαθηματικά: Τα παιδιά σύγκριναν, ταξινόμησαν, ομαδοποίησαν, τα ζώα αναλόγως με κάποιο χαρακτηριστικά τους (μέγεθος, είδος που ανήκουν, πόσα πόδια έχουν, γεννούν αυγά ή μικρά κλπ). Μέτρησαν, αριθμήσαν ζώα, Εσκιμώους κλπ με διάφορες αφορμές. Ερεύνησαν και προσπάθησαν να επιλύσουν ανοιχτές προβληματικές καταστάσεις που τέθηκαν για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και την ενίσχυση της λογικομαθηματικής τους σκέψης. Αξιοποιήσαμε σε κάθε ευκαιρία την τεχνολογία.

Μελέτη Περιβάλλοντος: Αναπτύξαμε δραστηριότητες ώστε τα παιδιά να αντιληφθούν την αλληλεπίδραση του περιβάλλοντος με τις δραστηριότητες του ανθρώπου, να αναπτύξουν συναισθήματα αγάπης και αδελφосύνης για όλα τα πλάσματα της γης, να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές για το περιβάλλον. Επίσης επιδιώξαμε να μάθουν να “διαβάζουν” απλά σύμβολα, σχεδιαγράμματα και χάρτες, να αρχίσουν να αναγνωρίζουν τη σχέση της επιστήμης

με την καθημερινή ζωή, να αναγνωρίζουν τη χρησιμότητα απλών μηχανών και επινοήσεων στη ζωή μας ,να αναπτύξουν τη γλώσσα και την επικοινωνία και να αξιοποιήσουμε την τεχνολογία Επίσης μέσα από τις δραστηριότητες να εξοικειωθούν με βασικές ερευνητικές διαδικασίες.

- Φυσικές Επιστήμες: Μέσα από τις δραστηριότητες θέλαμε τα παιδιά να αρχίσουν να κατανοούν τη σημασία της παρατήρησης, των πειραμάτων και της περιγραφής για τη μελέτη υλικών και φαινομένων. Επίσης να κατανοήσουν κατά το δυνατό τη δομή και της ιδιότητες των υλικών. Κάναμε πειράματα με το νερό και πώς αυτό γίνεται πάγος. Επιδιώξαμε τα παιδιά να κατανοήσουν ορισμένες πηγές ενέργειας και τις μετατροπές τους, όπως το νερό ως πηγή ενέργειας, μέσα από πειράματα και συγκέντρωση σχετικών πληροφοριών
- Βιολογία: Επιδιώξαμε να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τους ζωικούς και τους φυτικούς οργανισμούς που ζουν στις πολικές περιοχές.
- Γεωγραφία: Θέλαμε τα παιδιά να μάθουν να διερευνούν το χώρο και να προσανατολίζονται σε σχέση με σταθερά σημεία αναφοράς, να απεικονίζουν με απλά μέσα το χώρο και να καταγράφουν μετακινήσεις και διαδρομές σε απλά σχεδιαγράμματα και σκαριφήματα. Επίσης να περιγράφουν τις μεταβολές του καιρού και τα μετεωρολογικά φαινόμενα.
- Ιστορία: Επιδιώξαμε να αντιληφθούν τα παιδιά τη χρονική ακολουθία γεγονότων και να αναπτύσσουν ενδιαφέρον για ιστορικά γεγονότα, προβλήματα και διλήμματα ανθρώπων διαφορετικών εποχών που ζούσαν στις πολικές περιοχές χωρίς τα σημερινά μέσα.

Έννοιες Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής: Μέσα από τις δραστηριότητες επιδιώξαμε την ανάπτυξη της αυτοεκτίμησής τους και την ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας. Επίσης θέλαμε να είναι ικανά να περιγράφουν το άμεσο περιβάλλον τους και να γνωρίζουν τις διαφορές με τα ευρύτερα περιβάλλοντα

Εικαστική Αγωγή: Παρουσιάσαμε και φέραμε σε επαφή τα παιδιά με τα έργα τέχνης τόσο της φύσης όσο και των ανθρώπων και τις διαφορετικές τεχνικές, καθώς και την απόκτηση γνώσεων και πληροφοριών. Θέλαμε να κατανοήσουν την τέχνη ως μέσο έκφρασης. Πειραματίστηκαν, εξοικειώθηκαν και εξασκήθηκαν με διαφορετικά

υλικά και τεχνικές και τα παροτρύναμε να παράγουν έργα με ζωγραφική, χαρτοκοπτική, πλαστελίνη, κολάζ, συνδυασμούς τεχνικών και υλικών, να εκφράσουν συναισθήματα μέσα από την τέχνη και τη δημιουργία και την απόκτηση δεξιοτήτων. Επίσης επιδιώξαμε την καλλιέργεια της καλαισθησίας.

Μουσική Αγωγή: Ακούσαμε μουσικά έργα τέχνης και συνθέσεις με θέμα τον χειμώνα, το χιόνι κλπ. Χρησιμοποιήσαμε μουσικά όργανα, παίξαμε μουσικοκινητικά παιχνίδια. Ακούσαμε και αναγνωρίσαμε ήχους από ζώα φυσικά φαινόμενα κλπ. Δημιουργήσαμε αυτοσχέδια μουσικά μοτίβα και αυτοσχέδια τραγούδια για τα ζώα που ζουν στους πάγους.

Θεατρική Αγωγή: Κουκλοθέατρο: Το ερέθισμα για την ανάπτυξη μιας τέτοιας δράσης δόθηκε με την κουκλοθεατρική παράσταση «Οι καιροί αλλάζουν» της Ν. Κάντζου. Μεταμφιέσεις: κατασκευή μάσκας πιγκουίνων και πολικών αρκούδων, χρήσιμες στο θεατρικό παιχνίδι. Επίσης έγιναν αυτοσχεδισμοί και μιμήσεις ζώων με κινήσεις, φωνές, ήχους, τη στάση του σώματος κλπ., δραματοποιήσεις παραμυθιών που διαβάσαμε, σχετικών με το θέμα μας. Ενθαρρύναμε τα παιδιά να εκφράσουν συναισθήματα με διάφορους εκφραστικούς τρόπους, όπως γκριμάτσες, κινήσεις κλπ

Φυσική Αγωγή: Επιδιώξαμε την ανάπτυξη θετικών στάσεων και ηθικών αξιών, την ανάπτυξη της κινητικότητας και της φυσικής δραστηριότητας καθώς και του αισθησιοκινητικού συντονισμού των νηπίων μέσα από παιχνίδια. Επίσης να αποκτήσουν βασικές κινητικές δεξιότητες όταν παίζουν και χρησιμοποιούν μπάλες, στεφάνια κλπ

Πληροφορική: Θέλαμε να εξοικειωθούν τα παιδιά με τις βασικές συσκευές και λειτουργίες του ηλεκτρονικού υπολογιστή, να κατανοήσουν την αξία του ως εργαλείου αναζήτησης πληροφοριών, ως εποπτικού μέσου και υποβοηθητικού εργαλείου στην απόκτηση, αποθήκευση, προβολή και χρήση πληροφοριών. Επίσης την απόκτηση δεξιοτήτων σχετικών με τη χρήση του ποντικιού, του πληκτρολογίου, και διαφόρων λογισμικών παιδαγωγικού περιεχομένου καθώς και να μάθουν την ορθή χρήση του μηχανήματος και βασικούς κανόνες ασφάλειας και προφύλαξης

Σκοπός του προγράμματος:

Να μάθουν τα παιδιά για τη ζωή στις πολικές περιοχές της Γης, να

ευαισθητοποιηθούν πάνω σε περιβαλλοντικά ζητήματα που επηρεάζουν ολόκληρο τον πλανήτη και τη ζωή σε αυτόν και συνεπώς το άμεσο περιβάλλον μας και με βιωματικό τρόπο να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συνήθειες καθώς και μια ευρύτερη περιβαλλοντική και οικολογική συνείδηση. Όλα όσα αφορούν το περιβάλλον, είτε θετικά, είτε αρνητικά, είναι αλληλένδετα έχουν μια συνέχεια και επηρεάζουν άμεσα τη ζωή μας.

Στόχοι του προγράμματος.

- Να γνωρίσουν τα παιδιά τις πολικές περιοχές
- Να αποκτήσουν γνώσεις για την πανίδα της περιοχής
- Να αποκτήσουν γνώσεις για τους ανθρώπους που κατοικούν εκεί (τρόπος ζωής – συνήθειες)
- Να γνωρίσουν τη χλωρίδα της περιοχής (τούνδρα, έλλειψη δέντρων, βρύα , λειχήνες)
- Να αποκτήσουν γνώσεις για τη θαλάσσια ζωή των περιοχών αυτών
- Να μάθουν τις αιτίες που οδηγούν στο λιώσιμο των πάγων και τις συνέπειες (τρύπα του όζοντος, φαινόμενο του θερμοκηπίου)
- Να μάθουν να συνεργάζονται ομαδικά και αρμονικά για την επίτευξη ενός στόχου
- Να μάθουν με βιωματικό τρόπο
- Να πειραματιστούν με ποικίλα υλικά
- Να προβληματιστούν και να υιοθετήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές
- Να οδηγούνται στη γνώση χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες που τους δίνει η χρήση Η/Υ και το διαδίκτυο.
- Να γνωρίσουν διάφορες μορφές τέχνης και να έρθουν σε άμεση επαφή με έργα Ελλήνων και ξένων ζωγράφων, στα έργα των οποίων απεικονίζονται εικόνες από τη ζωή στις πολικές περιοχές

- Να εκφραστούν δημιουργικά με διάφορα υλικά, να κάνουν τις δικές τους ζωγραφιές, να κάνουν κατασκευές με ποικίλα υλικά και να αποδώσουν με το δικό τους τρόπο εικόνες από τη ζωή στους πόλους της γης
- Να εκφραστούν δημιουργικά μέσω της λογοτεχνίας και του γραπτού λόγου με τη δημιουργία αυτοσχέδιων στίχων και ποιημάτων και την καταγραφή τους από τις εκπαιδευτικούς
- Να γίνει άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία

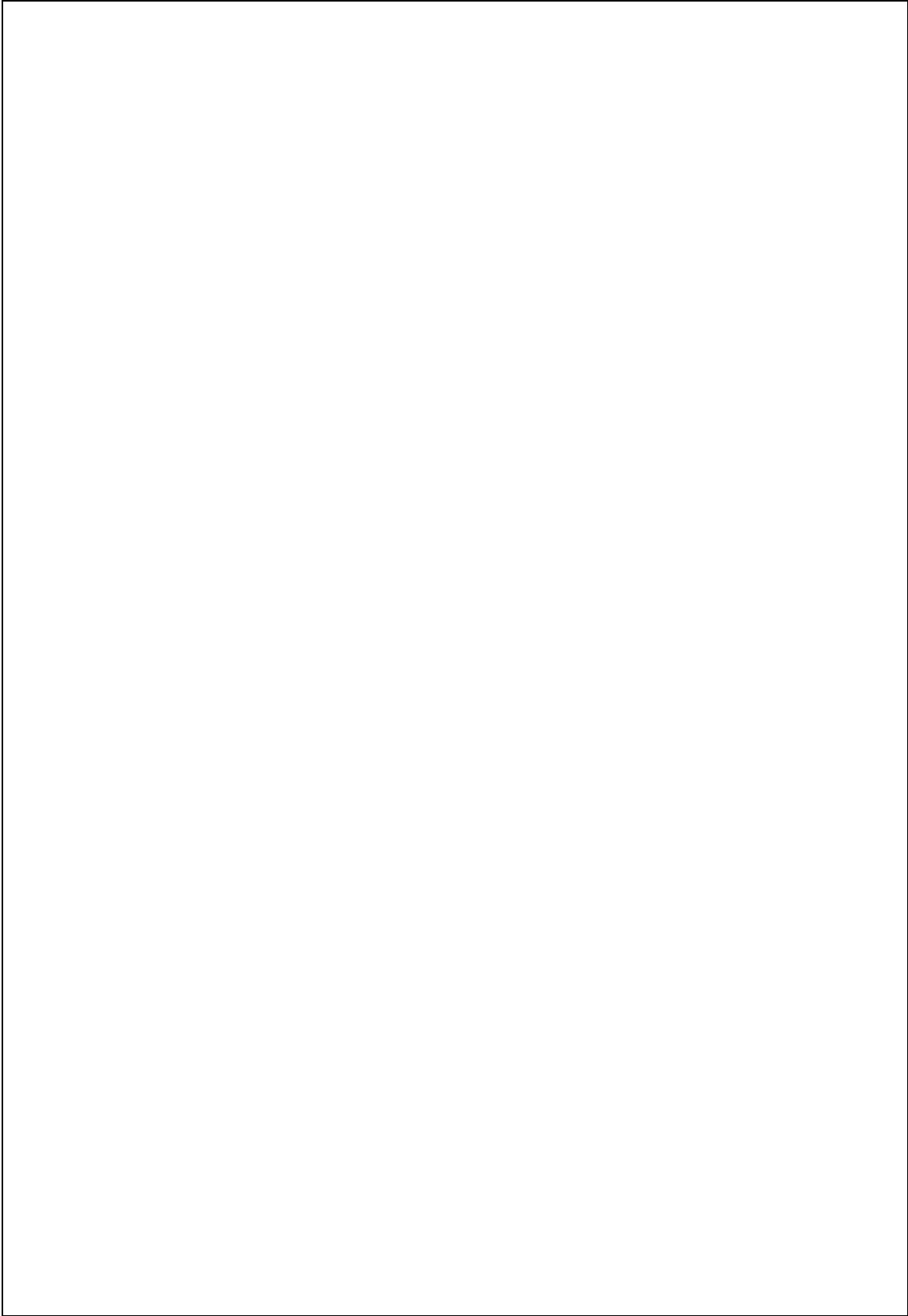
4 – Περιγράψτε τρόπους δυνατής διεύρυνσης της εφαρμογής και σε άλλους τομείς/αντικείμενα της σχολικής μονάδας (1 έως 2 σελίδες).

Το πρόγραμμα που υλοποιήθηκε στο νηπιαγωγείο μας είναι περιβαλλοντικό. Χρησιμοποιήθηκε η διαθεματική προσέγγιση του θέματος και αναπτύχθηκε μέσα από όλες τις γνωστικές ενότητες όχι μόνο μέσα από τη Μελέτη Περιβάλλοντος, αλλά και μέσα από τη γλώσσα και τη γραπτή επικοινωνία, τα μαθηματικά, τις φυσικές επιστήμες, τη δημιουργική έκφραση (εικαστικά, θεατρικό παιχνίδι, μουσική).

Αξιοποιήσαμε θετικά τις υπάρχουσες εμπειρίες των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των παιδιών κι αυτά ενεπλάκησαν δυναμικά και δημιουργικά στη μαθησιακή διαδικασία. Θελήσαμε επίσης να συνδέσουμε όλες τις καινοτόμες δράσεις για το περιβάλλον που εφαρμόζουμε στο νηπιαγωγείο μας και προσπαθήσαμε να περάσουμε στα παιδιά το μήνυμα ότι όλα όσα αφορούν το περιβάλλον, είτε θετικά, είτε αρνητικά, είναι αλληλένδετα και έχουν μια συνέχεια.

Μέσα από αυτή τη δράση μπορούν να προκύψουν άλλα θέματα περιβαλλοντικού περιεχομένου όπως:

- Το φαινόμενο της ερημοποίησης (η κλιματική αλλαγή σε περιοχές μπορεί να επιφέρει αυτή τη μεταβολή)
- Προϊόντα τοπικής καλλιέργειας και πώς επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή, οικολογικός τρόπος καλλιέργειας.
- Μείωση των υδάτινων πόρων (όπως προαναφέραμε στο νηπιαγωγείο μας υλοποιούμε πρόγραμμα με θέμα «οι αναμνήσεις ενός ποταμού»)
- Αξιοποίηση του κήπου του σχολείου για καλλωπιστικούς, εκπαιδευτικούς και περιβαλλοντικούς λόγους και σκοπούς (όπως προαναφέραμε στο νηπιαγωγείο μας υλοποιούμε δράση με θέμα «Πρασινίζω την αυλή του σχολείου μου»)
- Ανακύκλωση (τα άχρηστα υλικά ξαναγίνονται χρήσιμα)
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ήλιος, άνεμος, νερό)
- Απειλούμενα είδη λόγω της κλιματικής αλλαγής

5 – Γράψτε τις προϋποθέσεις που θεωρούνται απαραίτητες για την καλύτερη ανάπτυξης της στο σχολείο (1 έως 2 σελίδες).

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της καινοτόμου δράσης:

- Τα άτομα που εμπλέκονται (εκπαιδευτικοί και παιδιά), πρέπει να είναι δεμένα μεταξύ τους, να μπορούν να συνεργάζονται αρμονικά για την επίτευξη των κοινών στόχων.
- Η κατανόηση της αξίας εφαρμογής καινοτόμων δράσεων και ενεργητικής εμπλοκής των παιδιών στη διαδικασία της μάθησης.
- Το ενδιαφέρον των παιδιών να παραμένει αμείωτο και να έχουν ενεργητική συμμετοχή, ώστε το πρόγραμμα να εξελίσσεται.
- Το μαθησιακό περιβάλλον, να είναι έτσι διαμορφωμένο και οργανωμένο, ώστε να παρέχει τις κατάλληλες συνθήκες για μια μάθηση δημιουργική και ενεργητική για τα παιδιά.
- Να υπάρχει το κατάλληλο εποπτικό υλικό και η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή αλλά και ο εξοπλισμός, ώστε να διευκολύνεται το παιδαγωγικό έργο.
- Κατανόηση της σημασίας του ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία.
- Να υπάρχει συνεργασία με τους γονείς, την τοπική κοινότητα, άλλους φορείς που σχετίζονται με το περιβάλλον και όχι μόνο, όπως το Κ.Π.Ε Νέας Κίου

6 – Γράψτε γενικότερα συμπεράσματα που εξήχθησαν (1 έως 3 σελίδες).

Η δράση που πραγματοποιήσαμε κράτησε ζωντανό το ενδιαφέρον των παιδιών έως το τέλος. Ο τρόπος που προσεγγίσαμε το θέμα και όλα τα εμπλεκόμενα μέσα και οι φορείς που επιστρατεύσαμε βοήθησαν πολύ σε αυτό.

Οι εκπαιδευτικοί αξιοποίησαν στο έπακρο τους καινοτόμους τρόπους διδασκαλίας και διδακτικής προσέγγισης καθώς και την ευελιξία στη διδακτική πράξη. Προσπάθησαν να λειτουργήσουν με τέτοιο τρόπο ώστε η εφαρμογή της δράσης να έχει ενδιαφέρον, τα παιδιά να εμπλακούν, οικειοθελώς, ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία και να ευαισθητοποιηθούν πάνω σε περιβαλλοντικά ζητήματα, τα οποία έχουν και άλλες προεκτάσεις τόσο στην υγεία, όσο και στην κοινωνία, την οικονομία κλπ.

Τα παιδιά, μέσα από την ανάπτυξη των περιβαλλοντικών δράσεων και της συγκεκριμένης δράσης οδηγήθηκαν στη γνώση και τη μάθηση με τρόπο ενεργητικό και βιωματικό. Έμαθαν πως η γνώση και η μάθηση είναι μια αμφίδρομη διαδικασία που απαιτεί τη συμμετοχή όλων και δεν σταματά ποτέ, αφού είδαν και τις δασκάλες τους να μαθαίνουν καινούρια πράγματα μέσα από αυτήν τη δράση. Επίσης τα παιδιά έμαθαν να εμπλέκονται στην μαθησιακή διαδικασία, να συλλέγουν πληροφορίες από διάφορες πηγές, να τις αξιολογούν, να τις διασταυρώνουν, να τις αξιοποιούν, να τις επαληθεύουν μέσω του πειραματισμού.

Η χρήση του διαδικτύου και του Η/Υ έφερε τα παιδιά σε επαφή με τη τεχνολογία και τις δυνατότητες που παρέχει σε όλους τους τομείς της ζωής μας, καθώς διευκολύνει πολύ το έργο και μας ανοίγει νέους δρόμους, με την επισήμανση να γίνεται σωστή χρήση του μέσου.

Οι εικαστικές τεχνικές που χρησιμοποιήσαμε για να αποτυπώσουμε τη ζωή στους πόλους με κατασκευές, ζωγραφική, έργα μεγάλων ζωγράφων, τεχνικές ζωγραφικής, μακέτες, χρήση διαφόρων υλικών καθώς και οι εκφραστικές τεχνικές, όπως το θεατρικό παιχνίδι, το κουκλοθέατρο, η μουσική, οδήγησαν στην αισθητική ανάπτυξη και καλλιέργεια των παιδιών.

Το άνοιγμα του σχολείου προς την κοινωνία ήταν σημαντικό βήμα, μας βοήθησε να βγούμε από το μικρόκοσμο του νηπιαγωγείου και να δούμε πώς λειτουργεί η κοινωνία έξω απ' αυτό. Η επαφή των παιδιών με τον κόσμο των

ενηλίκων, η εμπλοκή τους σε ένα θέμα επιστημονικό και σημαντικό όπως είναι η κλιματική αλλαγή, λειτούργησε θετικά στα παιδιά και τα έβαλε στη διαδικασία του προβληματισμού, της έρευνας και της εξαγωγής συμπερασμάτων.

Τα παιδιά κατανόησαν ότι ο ρόλος του καθενός από εμάς , τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρύτερο επίπεδο, ανεξαρτήτως ηλικίας ή φύλου, είναι σημαντικός και με τις πράξεις του, τον τρόπο ζωής του, τις συνήθειές του, μπορεί να επηρεάσει κάποιες εξελίξεις και να συμβάλλει σε ένα καλύτερο περιβάλλον, σε μια καλύτερη κοινωνία, σε ένα καλύτερο μέλλον, με το να αποκτήσει θετικές στάσεις και συνήθειες καθώς και μια ευρύτερη περιβαλλοντική και οικολογική συνείδηση.

7. Τεκμηριώστε σε ό,τι αφορά:

7.1 - τον καινοτόμο χαρακτήρα του υποβαλλόμενου έργου σε σχέση με την:

- ✓ παραγωγή μιας νέας προσέγγισης στην εκπαιδευτική διαδικασία που στηρίζεται σε θεωρητική τεκμηρίωση
- ✓ εισαγωγή για πρώτη φορά στο σχολείο μιας καθιερωμένης πρακτικής ή παιδαγωγικής προσέγγισης
- ✓ αναμόρφωση/ανασχεδιασμό μιας καθιερωμένης διδακτικής προσέγγισης

7.2 –τη συμβολή του έργου στη βελτίωση της διδακτικής πράξης όπως:

- ✓ επιτυχή αποτελέσματα μάθησης,
- ✓ προώθηση της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων,
- ✓ εκπόνηση εκπαιδευτικού υλικού προσαρμοσμένου στις τοπικές συνθήκες και στις ανάγκες των μαθητών.

7.3 – την παιδαγωγική αξία του έργου όπως:

- ✓ συμβολή στην προσωπική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μαθητών, καθώς και στην ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης,
- ✓ κίνητρα για την επίτευξη υψηλότερων προσδοκιών,
- ✓ επικέντρωση στις ανάγκες των μαθητών,
- ✓ καλύτερη κατανόηση/εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο/περιοχή,
- ✓ διευκόλυνση στη διαδικασία «μαθαίνω πώς να μαθαίνω».

7.4 – τη συμβολή στη λειτουργία της σχολικής τάξης/μονάδας όπως:

- ✓ ευκολία εφαρμογής στο σχολείο,
- ✓ διαμόρφωση θετικού κλίματος στις σχέσεις της σχολικής κοινότητας και στις σχέσεις με τους γονείς,
- ✓ ανάπτυξη μιας σχολικής κουλτούρας υποδοχής διαφορετικών μαθητών στις τάξεις και ανταπόκριση στις διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- ✓ συνεργασία των εκπαιδευτικών της Σχολικής Μονάδας.

(1 έως 4 σελίδες)

7.1 Η δράση που πραγματοποιήσαμε απαιτούσε την ενεργό συμμετοχή των παιδιών. Η γνώσεις οικοδομούνταν πάνω στις προϋπάρχουσες γνώσεις των παιδιών, δίνοντας τους συνεχώς κίνητρα και λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές διαφορές στη μάθηση.

Η βιωματική προσέγγιση του θέματος οδήγησε στην καλύτερη κατανόησή του, τα παιδιά μπόρεσαν στη διαδικασία να σκεφτούν με επιστημονικό τρόπο, να εξάγουν τα συμπεράσματά τους και να ψάξουν πληροφορίες από διαφορετικές

πηγές.

7.2 Η δράση κινητοποίησε όλους τους μαθητές, ακόμα και τα παιδιά που ήταν πιο συνεσταλμένα.

Ο χωρισμός σε ομάδες με τυχαία κλήρωση, ώθησε την ομάδα να λειτουργήσει και να δουλέψει αρμονικά για την επίτευξη κοινών στόχων.

Υπήρξε και έντονη κοινωνική δραστηριότητα με τις επισκέψεις ειδικών στο νηπιαγωγείο, καθώς και τις δικές μας επισκέψεις στο Κ.Π.Ε. Νέας Κίου.

Όλα αυτά σε συνδυασμό τροφοδοτούσαν τα παιδιά με γνώσεις και εμπειρίες και τα ωθούσαν να πειραματιστούν και να εξάγουν τα δικά τους συμπεράσματα και να εκφράσουν τις δικές τους σκέψεις.

7.3 Η συμβολή μιας τέτοιας δράσης στο νηπιαγωγείο μας υπήρξε σημαντική γιατί οδήγησε στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης των παιδιών μας και την υιοθέτηση θετικών στάσεων και συμπεριφορών.

Τα παιδιά ενεπλάκησαν ενεργά σε όλη τη διαδικασία, οικοδομώντας τη γνώση, δούλεψαν ανάλογα με τις απαιτήσεις σαν μικροί επιστήμονες που έπρεπε να εξερευνήσουν έναν άγνωστο και μακρινό γι' αυτά τόπο.

Ευαισθητοποιήθηκαν πάνω σ' ένα τόσο σημαντικό ζήτημα, προβληματίστηκαν και υιοθέτησαν τις δικές τους λύσεις, έτσι δημιουργήσαμε όλοι μαζί το δικό μας κήπο στο σχολείο, τον οποίο περιποιούμαστε σε κάθε διάλειμμα, όταν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες.

Επίσης δημιουργήσαμε τη γωνιά της Ανακύκλωσης κι εκεί συγκεντρώναμε όλα τα υλικά που μπορούν να ανακυκλωθούν, όπως χαρτιά ,πλαστικά ποτήρια ,πλαστικά μπουκάλια, πλαστικές σακούλες, χάρτινες συσκευασίες από μαρκαδόρους κ.α. και όταν γέμιζε τα αδειάζαμε στον κοντινό κάδο ανακύκλωσης.

Η διαμόρφωση ενός θετικού κλίματος, οδήγησε στην ολοκλήρωση της δράσης που ευχαρίστησε ιδιαίτερα τους μικρούς μαθητές μας ,αλλά και όλους τους υπόλοιπους.

7.4 Υπήρξε πολύ σημαντική η συνεργασία με τους γονείς, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στο κάλεσμά μας και συνέβαλλαν με όλες τις δυνατότητες που είχαν στην υλοποίηση της δράσης.

Βοήθησαν στη συλλογή πληροφοριών και υλικού από το σπίτι, ανταποκρίθηκαν στη δράση «Πρασινίζω την αυλή του σχολείου μου», φέρνοντας φυτά από το σπίτι τους για να τα φυτέψουμε στην αυλή του σχολείου μας.

Τα παιδιά ένιωσαν τη χαρά της δημιουργίας και της έκφρασης με ποικίλους τρόπους, περνώντας μέσα από όλα τα πεδία γνώσης, η ομάδα λειτούργησε με υπευθυνότητα και συνοχή.

8 – Γράψτε βασικές βιβλιογραφικές αναφορές (μέχρι 1 σελίδα).

- Υ.Π.Ε.Π.Θ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2006), «Οδηγός Νηπιαγωγού, Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί Δημιουργικά Περιβάλλοντα Μάθησης», ΟΕΔΒΑ .
- Υ.Π.Ε.Π.Θ., Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003), Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (Δ.Ε.Π.Π.Σ.), Αθήνα.
- Χρυσαφίδης,Κ. (2009), Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, Δίπτυχο, Αθήνα .
- Ματσαγγούρας, Η. (2000), Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα.
- Ματσαγγούρας Η. (2002), Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση, εκδ. Γρηγόρης.
- Άλκηστις Κοντογιάννη (1992), Κουκλοθέατρο Σκιών, Άλκηστις, Αθήνα.
- Περιοδικό Σύγχρονο Νηπιαγωγείο , Δίπτυχο. Αθήνα..
- Περιοδικό Δημιουργικό Εργαστήρι , Δίπτυχο. Αθήνα.
- Παιδιά ας μιλήσουμε για το περιβάλλον, ΥΠΕΧΩΔΕ.
- Παιδαγωγική Ομάδα του Κ.Π.Ε. Νέας Κίου.

